

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково – педагогічної та
навчальної роботи

_____ О.І. Гура

« _____ » _____ 2015 р.

**«Іноземна мова»
(англійська)**

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни підготовки бакалаврів

напрямів: 6.010106 «Соціальна педагогіка», 6.010201 «Фізичне виховання», 6.010202 «Спорт», 6.010203 «Здоров'я людини», 6.020201 «Театральне мистецтво», 6.020301 «Філософія», 6.020302 «Історія», 6.020303 «Філологія (Українська мова і література)», 6.020303 «Філологія (Переклад (українська, російська, польська))», 6.020303 «Філологія (Переклад (українська, російська, болгарська))», 6.030101 «Соціологія», 6.030102 «Психологія», 6.030104 «Політологія», 6.030301 «Журналістика», 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю», 6.030303 «Видавнича справа та редагування», 6.030401 «Правознавство», 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.040101 «Хімія», 6.040102 «Біологія», 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», 6.040201 «Математика», 6.040203 «Фізика», 6.040204 «Прикладна фізика», 6.040301 «Прикладна математика», 6.040302 «Інформатика», 6.050103 «Програмна інженерія», 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство», 6.130102 «Соціальна робота»

(шифр за ОПІ: ДСГЦ)

Кафедра іноземних мов професійного спрямування

2015рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедра іноземних мов професійного спрямування, факультет іноземної філології, державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет» МОН України.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент, канд. філ. наук С.В. Іваненко, викладач кафедри С. Г. Вавіліна, викладач кафедри Г.В. Люшинська

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ іноземних мов професійного спрямування

« _____ » _____ 2015 року, протокол № __

Завідувач кафедри:

доцент, канд. філол. наук _____ С. В. Іваненко

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» (англійська) складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітнього ступеня «бакалавр» напрямів: 6.010106 «Соціальна педагогіка», 6.010201 «Фізичне виховання», 6.010202 «Спорт», 6.010203 «Здоров'я людини», 6.020201 «Театральне мистецтво», 6.020301 «Філософія», 6.020302 «Історія», 6.020303 «Філологія (Українська мова і література)», 6.020303 «Філологія (Переклад (українська, російська, польська))», 6.020303 «Філологія (Переклад (українська, російська, болгарська))», 6.030101 «Соціологія», 6.030102 «Психологія», 6.030104 «Політологія», 6.030301 «Журналістика», 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю», 6.030303 «Видавнича справа та редагування», 6.030401 «Правознавство», 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.040101 «Хімія», 6.040102 «Біологія», 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», 6.040201 «Математика», 6.040203 «Фізика», 6.040204 «Прикладна фізика», 6.040301 «Прикладна математика», 6.040302 «Інформатика», 6.050103 «Програмна інженерія», 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство», 6.130102 «Соціальна робота».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища.

Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» (англійська) відповідає радикальним змінам, що здійснюються в національній системі вищої освіти в Україні, які були започатковані процесом інтеграції країни в європейський простір вищої освіти.

Програма дисципліни «Іноземна мова» (англійська) надає студентам можливість сформувати та розвивати необхідні мовленнєві вміння та опанувати стратегії, необхідні для ефективної участі як в процесі навчання, так і в ситуаціях професійного спілкування.

Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» (англійська) базується на принципах інтернаціоналізму, плюрилінгвізму, демократії та інновацій.

Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» (англійська) забезпечує стандартизовану базу для розробки робочих програм дисципліни «Іноземна мова» (англійська) у відповідності до професійних потреб студентів та очікувань суспільства.

Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» (англійська) заохочує до навчання впродовж всього життя та до самостійності у вивченні мов.

Дисципліна «Іноземна мова» (англійська) належить до циклу гуманітарних дисциплін, але в той же час доповнює фахову та практичну підготовку студентів.

Тематика практичних занять представлена блоком **General English**, який є загальним для всіх факультетів, і блоком, спрямованим на поступове введення до професійної сфери, зміст якого залежить від напрямів підготовки та спеціальностей факультетів. Тематика практичних занять за базовими підручниками (*C. Oxenden. New English File Pre-Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.*; *C. Oxenden. New English File Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.*; *C. Oxenden. New English File Upper-Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.*) відображає найпоширеніші види діяльності сучасної людини, які забезпечені відповідним мовленнєвим матеріалом таким чином, щоб стимулювати розумову діяльність та активність студентів. Це такі теми, як: Їжа та ресторани, Транспорт, Зовнішність, Дружба, Поведінка та етикет, Освіта, Гроші, Робота, Відпустка, Телебачення, Здоров'я, Спорт.

Комунікативні цілі та наміри реалізуються у формулюванні завдань до кожної ситуації та тексту, які є ситуативно, контекстуально зумовленими та потребують реалізації акту спілкування.

Країнознавчий і лінгвокраїнознавчий матеріал, що міститься в тестах для читання, аудіо- та відеоматеріалах, представлений назвами реалій, фоновою та безеквівалентною (професійною) лексикою. Крім того, зміст навчання акцентує увагу на національно-зумовлених особливостях поведінки в певних ситуаціях повсякденного та професійного життя.

Мовний матеріал є контекстуально зумовленим та спрямованим на практичне використання. На лексичному рівні відбуваються систематичне розширення тематичного словника, «побудова» нових слів за рахунок використання суфіксів і префіксів, відпрацювання нової лексики в різноманітних ситуаціях мовлення. Особлива увага надається **поступовому впровадженню професійної спеціальної лексики** за допомогою вправ, які формують професійно-орієнтовані навички і вміння іншомовного усного і писемного спілкування, оперування лінгвосоціокультурним та країнознавчим матеріалом.

Граматичний матеріал забезпечує розширення знань про основні граматичні структури, практичне використання вже знайомих та нових граматичних структур, які вивчаються.

Фонетичний матеріал сприяє більш коректній вимові студентів, знайомить із інтонаційними зразками різних типів речень, наголосом та фонетичними правилами.

Міждисциплінарні зв'язки

У процесі вивчення дисципліни «**Іноземна мова**» (англійська) здійснюється тісний зв'язок з фаховими дисциплінами студентів, що надає їм можливість користуватися набутими знаннями з англійської мови в майбутній професійній діяльності, одержувати новітню наукову інформацію за фахом; в процесі вивчення іноземної мови відбувається розвиток знань студентів з країнознавства, історії України і англійських країн; в навчальному процесі широко використовуються та удосконалюються знання студентами рідної мови.

Програма навчальної дисципліни «**Іноземна мова**» (англійська) складається з наступних **змістових модулів**:

1. Змістовий модуль I. Знайомство. Сім'я. Здоров'я та спорт.
2. Змістовий модуль II. Гроші. Відпустка та подорожі. Транспорт.
3. Змістовий модуль III. Манери та соціальна поведінка. Зовнішність. Вміння та здібності.
4. Змістовий модуль IV. Освіта. Молодь у сучасному світі. Дружба.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «**Іноземна мова**» (англійська) є :

Практична мета полягає у формуванні у студентів загальних та професійно-орієнтованих комунікативних мовленнєвих навичок і вмінь для забезпечення ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі, тобто поступове формування **професійно спрямованої іншомовної комунікативної компетентності** (далі ППКК) на рівні **V1**– незалежного користувача (рівні **V1+** – ускладненому «рубінжному») згідно з рівнями, визначеними у **Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти** (Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Г.С. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуснок та ін.] – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.).

Основними характеристиками ППКК вважаються: динамічність, імпліцитність, комплексність, культурна зв'язність і релятивність. Метою формування ППКК є не накопичення обсягу знань, навичок і вмінь, а власне здатність використовувати їх в іншомовній, насамперед, професійній діяльності. До складу ППКК входять такі професійно-орієнтовані компетентності: **мовленнєва, лінгвосоціокультурна, мовна (лінгвістична) і навчально-стратегічна** (Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентного підходу / С.Ю. Ніколаєва // *Іноземні мови*. — 2010. — № 2. — С. 11 — 17.).

Мовленнєва компетентність – володіння способами формування і формулювання думок засобами мови і вміння користуватися такими способами у процесі сприйняття та породження мовлення.

Іншомовна мовленнєва компетентність включає низку компетенцій: в аудіюванні, в говорінні, у читанні та письмі. Професійно-орієнтована мовленнєва компетентність зумовлює здатність розуміти автентичні (спеціальні) тексти, здійснювати усне мовленнєве спілкування (у монологічній і діалогічній формах), читати автентичні фахові тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту, здійснювати ділове спілкування у письмовій формі, реалізувати функції посередника культур у процесі міжкультурної та професійної комунікації.

Для адекватного вирішення завдань спілкування у кожному конкретному випадку студентам необхідна сформована **лінгвосоціокультурна компетентність**. До складу цього компонента входять **соціолінгвістична та соціокультурна компетенції**.

Соціолінгвістична компетенція – це здатність використовувати мовні форми відповідно до контексту та усвідомлення зв'язків між мовою і явищами суспільного життя. Формування цієї компетенції у студентів відбувається вже на етапі відбору мовного матеріалу і продовжується під час навчання фонетики, лексики та граматики на засадах комунікативного підходу. Аналіз автентичного аудіо- та текстового матеріалу надає вагомі приклади як в практичному, так і в розвивальному і виховному аспектах.

Соціокультурна компетенція – це сукупність знань про країну, національно-культурні особливості соціальної, мовленнєвої та професійної поведінки носіїв мови і здатність користуватися такими знаннями в процесі спілкування та професійної взаємодії, керуючись правилами та нормами поведінки, які відповідають соціальним, професійним умовам поведінки носіїв мови.

Мовна (лінгвістична) компетентність передбачає оволодіння студентами системою даних про мову за її рівнями: фонемному, морфемному, лексичному, синтаксичному (знати і вміти користуватися цією системою на практиці).

Навчально-стратегічна компетентність – це здатність студентів використовувати різні навчальні і комунікативні стратегії та вміння у процесі оволодіння іноземною мовою (далі **ІМ**) і в ситуаціях реального міжкультурного професійного спілкування.

Виховна мета передбачає виховання у студентів системи моральних цінностей та оцінно-емоційного ставлення до світу, розуміння потреби використання ІМ в якості засобу спілкування в умовах міжнародних контактів, позитивного ставлення до мови і культури народу, що розмовляє цією мовою, толерантності та взаєморозуміння. Іншомовні тексти є цінним автентичним матеріалом, оскільки коло представлених в них соціальних і професійних проблем дозволяє розглянути також поняття професійної етики, громадської позиції, суспільного добробуту тощо.

Освітня мета досягається шляхом освіти студентів засобами ІМ, що передбачає використання мови для підвищення загальної ерудиції, розширення лінгвістичного кругозору через країнознавчу інформацію, залучення до іншомовної (професійної) культури. Освітня мета навчання досягається у процесі аналізу текстів для читання, які є джерелом *країнознавчих і лінгвокраїнознавчих знань*, бесід зі студентами, перегляду відеоматеріалів тощо.

Розвивальна мета навчання ІМ спрямована на формування у студентів загальної компетентності з метою розвитку їх особистої мотивації, зміцнення їх впевненості як користувачів мови та позитивного ставлення до вивчення мови. Розвиток особистості засобами мови відбувається за умови сформованого механізму мовної здогадки і вміння переносу набутих навичок і вмінь у нову ситуацію, розвинутих мовних і мовленнєвих здібностей до оволодіння мовою, здатності вступати в іншомовне спілкування, потреби в подальшій самоосвіті для оволодіння мовою. Реалізація цієї мети під час навчання здійснюється через виконання завдань для розвитку пам'яті, рефлексії, логіки, здогадки. В процесі аналізу та обговорення суспільних і професійних проблем, які розглядаються у текстах для читання та навчальних ситуаціях, підвищується навчальна активність студентів і зростає їх інтерес до вивчення ІМ. Ознайомлення зі зразками міжнародної преси та англomовними джерелами актуальної інформації дозволяє студентам усвідомити той факт, що знання ІМ є необхідною умовою професійного росту в сучасному світі, оскільки знання ІМ не тільки наділяє спеціаліста здатністю здійснювати професійні міжнародні контакти, але й сприяє розвитку професійних якостей, надаючи змогу безпосередньо залучатися до останніх надбань в професійній сфері.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна мова» (англійська) є:

Освітня мета передбачає вирішення таких завдань:

- 1) надання студентам знань про культуру, історію, реалії, традиції країни, мова якої вивчається, та зумовлені цими чинниками національні особливості професії;
- 2) розширення лінгвістичного та професійного кругозору студентів через країнознавчу інформацію, яка міститься у мові, що вивчається; усвідомлення студентами суті мовних явищ, іншої системи понять, через яку сприймається дійсність;
- 3) підготовка до професійної діяльності в умовах іншомовної культури.

Практична мета навчання ІМ спрямована на вирішення наступних завдань (нижче наведені кінцеві цілі формування компетентності у всіх видах мовлення, розроблені у відповідності до дескрипторів, запропонованих Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (*Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. — К.: Ленвіт, 2003. —273с.*)):

- 1) формування у студентів мовленнєвих компетенцій в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі на рівні **B1+** (ускладненому «рубіжному»);
- 2) формування у студентів лінгвосоціокультурної компетентності на вищезазначених рівнях;
- 3) формування у студентів мовних компетенцій (перш за все, лексичної);
- 4) формування у студентів навчально-стратегічної компетентності.

Курс навчання	Рівень володіння	Кінцева мета	
I	B1+	Аудіювання	Навчити розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми з кола особистих чи професійних інтересів за умови, коли мовлення відносно повільне і чітке

		Читання	Навчити розуміти тексти, які містять головним чином найуживаніші повсякденні та пов'язані з професійною діяльністю мовленнєві зразки
		Діалогічне мовлення	Навчити спілкуватись у більшості ситуацій під час перебування і подорожі до країн, мова яких вивчається, підтримувати розмову, тема якої знайома, особисто значуща або пов'язана з повсякденним життям (сім'я, хобі, робота, подорожі та поточні події/новини)
		Монологічне мовлення	Навчити будувати висловлювання для того, щоб описати події та особисті враження, мрії, надії та сподівання; стисло назвати причини та пояснення щодо своїх поглядів і планів; складати розповідь або переказувати сюжет книги чи фільму та описати своє ставлення
		Письмо	Навчити писати простий зв'язний текст на знайомі або пов'язані з особистими інтересами теми; писати особисті листи, описуючи події та власні враження

Виховна мета навчання ІМ передбачає вирішення певних **завдань**, а саме виховання:

- 1) толерантного ставлення до культурних феноменів країни, мова якої вивчається;
- 2) розуміння потреби використання ІМ в якості засобу професійного спілкування в умовах міжнародних контактів;
- 3) відповідальності за результати оволодіння ПІКК.

Розвивальна мета навчання ІМ спрямована на вирішення таких **завдань**:

- 1) розвиток впевненості студентів у користуванні ІМ, що зумовлює їх здатність вступати в іншомовне професійне спілкування;
- 2) розвиток мовленнєвих здібностей і психічних функцій студентів, пов'язаних з усіма видами мовленнєвої діяльності;
- 3) розвиток у студентів мотивації до подальшого оволодіння мовою, яка є важливою передумовою професійного становлення та самовдосконалення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти **навичками і вміннями** іншомовного усного і писемного спілкування, які включають **навички** оперування мовним матеріалом (лексична, граматична, навички техніки читання та письма); **вміння** аудіювати, читати, говорити, переглядати; **компенсаційні знання**.

Про сформованість **навички** оперування мовним матеріалом по закінченню курсу «Іноземна мова» (англійська) свідчить здатність студентів коректно будувати власні письмові та усні висловлювання та розуміти висловлювання інших осіб, спираючись на знання:

- граматичних структур, що є необхідними для вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і створення широкого кола контекстів в академічній та професійній сферах;
- правил англомовного синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і створювати широке коло контекстів в академічній та професійній сферах;
- широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

Вміння у різних видах мовлення представлені наступними аспектами:

1. Аудіювання

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію під час обговорень, доповідей, бесід, які за темою пов'язані з навчанням та спеціальністю;
- розуміти обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, метою яких є досягнення порозуміння;
- розуміти повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі. Розуміти наміри мовця і комунікативні наслідки його висловлювання (напр., намір зробити зауваження);
- визначати позицію і точку зору мовця.

2. Говоріння

а) Діалогічне мовлення:

- реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час обговорень, дискусій, бесід, що пов'язані з навчанням та професією;

- чітко аргументувати свої позиції відносно актуальних тем в академічному та професійному житті (напр., на конференціях, дискусіях в академічному навчальному середовищі), володіти мовленнєвим етикетом спілкування (мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо);
- поводитись адекватно у типових академічних і професійних ситуаціях (на конференціях, дискусіях в академічному навчальному середовищі);
- використовувати мовленнєвий етикет світського спілкування;
- виконувати широку низку мовленнєвих функцій і реагувати на них, користуючись загальноживаними фразами.

б) Монологічне мовлення:

- виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування;
- створювати чіткий, детальний монолог, використовуючи широке коло тем, пов'язаних з навчанням та спеціальністю;
- користуватися базовими засобами мови для поєднання висловлювань у лаконічний, логічно об'єднаний дискурс.

3. Читання

- розуміти автентичні тексти, пов'язані з навчанням за фахом, з підручників, популярних і спеціалізованих журналів та джерел з Інтернету;
- розуміти головні ідеї та знаходити необхідну інформацію в неадаптованій літературі за фахом;
- розуміти графіки, діаграми та малюнки;
- передбачати основну інформацію тексту за його заголовком та ілюстративним матеріалом, що супроводжує текст (прогнозуюче читання);
- здійснювати ознайомлююче читання спеціальних текстів для отримання загальної інформації;
- накопичувати / збирати інформацію з різних джерел для подальшого використання (на презентаціях, конференціях, дискусіях в академічному навчальному середовищі, у подальшій науковій роботі);
- здійснювати читання з метою поповнення термінологічного вокабуляра;
- розуміти автентичну академічну та професійну кореспонденцію (напр., листи, факси, електронні повідомлення тощо);
- розуміти інформацію рекламних матеріалів.

4. Писемна діяльність

- писати реферати на основі автентичної літератури за фахом;
- складати тексти презентацій, використовуючи автентичні матеріали за фахом;
- писати зрозумілі, деталізовані, граматично коректні тексти, пов'язані з особистою та професійною сферами (напр., заяву).

Оперування **лінгвосоціокультурним** та **країнознавчим матеріалом** передбачає сформованість наступних **навичок і вмінь**: по-перше, розуміти, як ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими (міжнародні, національні, інституційні особливості); по-друге, належним чином поводити себе й реагувати у типових академічних і професійних ситуаціях повсякденного життя, а також знати правила взаємовідношень між людьми у таких ситуаціях (розпізнавання відповідних жестів, спілкування очима, усвідомлення значення фізичної дистанції та розуміння жестикуляції тощо).

Загально-навчальні навички і вміння включають вміння у таких сферах:

1. Пошук інформації

- запитувати з метою пошуку інформації;
- знаходити конкретну інформацію, пов'язану з процесом або предметом навчання, користуючись для цього бібліотечним каталогом, сторінкою змісту, довідниками, словниками та Інтернетом;
- запитувати з метою отримати суттєво важливу інформацію, пов'язану з навчанням або спеціальністю;
- прогнозувати інформацію (користуючись, напр., заголовками, підзаголовками, ім'ям автора та ін.).

2. Академічне мовлення

- виступати з презентаціями чи доповідями з питань, пов'язаних з навчанням;
- враховувати аудиторію і мету висловлювання;

- викласти план-схему висловлювання та логічно структурувати ідеї;
- користуватись відповідними правилами презентації, мовою жестів тощо;
- коментувати таблиці, графіки і схеми;
- користуватись адекватними стратегіями під час проведення презентацій;
- орієнтувати аудиторію щодо загальної структури виступу;
- дотримуватись теми виступу;
- враховувати різні точки зору, виділяти основну ідею, розширювати та розвивати її.

3. Академічна писемна діяльність

- стисло викладати зміст тексту, логічно структурувати ідеї щодо вступу/висновків;
- організовувати текст як послідовність абзаців з їх заголовками та підзаголовками;
- користуватись логічними сполучниками для поєднання абзаців в єдиний текст;
- коректно наводити цитати;
- складати бібліографію;
- ефективно користуватись навчальними ресурсами (напр., словниками, довідниками, Інтернетом);

- вести облік вивченого матеріалу (важливих посилань, цитат тощо).

Прикладами **сфер і ситуацій спілкування** (в тому числі професійного) є наступні:

Встановлення контактів / стосунків:

- знайомство (в тому числі офіційне);
- написання електронних листів і запитів;
- читання з метою пошуку необхідної інформації.

Співбесіда (працевлаштування):

- написання резюме, супроводжуючих листів;
- участь у співбесідах;
- заповнення бланків з відомостями про себе та організацію;
- розуміння і складання ділової документації (звітів, листів, доповідних записок тощо).

Подорожі, туризм:

- організація та внесення змін у період проведення зустрічей і засідань, ділові подорожі;
- запит інформації, попереднє замовлення та бронювання;
- знаходження та вміння користуватись інформацією, необхідною під час подорожі (розклади, об'яви, Інтернет-сторінки);
- реєстрація і виписки з готелю.

Здоров'я та особиста безпека:

- усвідомлення правил техніки безпеки;
- дотримання інструкцій.

Питання професійного та академічного характеру:

- знаходження інформації в різних джерелах, мовлення та писемна діяльність з навчальною метою.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **180** години **6** кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Знайомство. Сім'я. Здоров'я та спорт

- Тема 1.** *Мовлення:* Знайомство та самопрезентація
ГраMATика: Теперішній простий та подовжений час
Аудіювання: Встановлення контактів
- Тема 2.** *Лексика:* Робота та навчання
Фонетика: Звуки /u/ та /u:/
Мовлення: Моя майбутня професія (за напрямками підготовки)
- Тема 3.** *Лексика:* Сім'я
Мовлення: Обговорення сучасних змін у сім'ї як соціальному інституті
ГраMATика: Засоби вираження майбутнього часу
- Тема 4.** *Читання:* «Ми – сім'я»
Лексика: Родинні стосунки, батьки, родичі, риси характеру
Фонетика та вимова: Префікси та суфікси

- Аудіювання:* Вплив родинних стосунків на психологічний портрет людини
- Тема 5.** *Граматики:* Минулі часи: простий, подовжений, перфектний
Мовлення: Історія з власного життя (біографія, минулі події, історія родини)
Аудіювання: Родинні зв'язки: минуле та сучасність
- Тема 6.** *Лексика:* Здоров'я та спорт
Фонетика: Звуки /æ/ та /ə/
Мовлення: Улюблений вид спорту
Читання: Труднощі у житті відомих спортсменів по завершенню професійної кар'єри
- Тема 7.** *Англійська на практиці:* Знайомство з людьми
Письмо: Опис людини. Неофіційний електронний лист
- Тема 8.** *Повторюємо та перевіряємо:* повторення граматики, лексики та фонетики за змістовим модулем. Тест на сформованість вмінь аудіювання, читання та мовлення

Змістовий модуль II. Гроші. Відпустка та подорожі. Транспорт

- Тема 1.** *Лексика та аудіювання:* Гроші правлять світом
Граматики: Теперішній перфектний і простий минулий час
Читання: Гроші в житті людини
- Тема 2.** *Лексика та Граматики:* Числівники
Фонетика: Вимова чисел
Аудіювання: Випуск новин
Мовлення: Надання статистичних даних (чисел, процентних співвідношень тощо)
- Тема 3.** *Аудіювання:* Зміни в житті в результаті подорожей
Граматики: Теперішній подовжений перфектний час
Фонетика: Інтоніяція в реченнях
Мовлення: Життєвий досвід
- Тема 4.** *Читання:* «Це була відпустка, яка змінила моє життя»
Лексика: Прикметники з посиленням значенням
Комунікація: Планування подорожі: розмова в туристичному агенстві
Граматики: Теперішній подовжений час (нешодавні тривалі дії)
- Тема 5.** *Читання:* «Перегони з Лондону до Парижу»
Аудіювання: Подорож через Ла-Манш
Граматики: Порівняльний та найвищий ступені порівняння прикметника
Лексика: Транспорт і подорож
- Тема 6.** *Фонетика:* Наголос у складних іменниках
Мовлення: Транспорт у вашому місті
Аудіювання: Правила безпеки керування авто
Мовлення: Аргументація своєї точки зору стосовно безпеки руху
- Тема 7.** *Лексика:* Оренда квартири
Англійська на практиці: Прохання, пропозиції та запрошення
Письмо: Подорож моєї мрії
Комунікація: Знаходження пункту призначення, орієнтування на місцевості
- Тема 8.** *Лексика:* Будівлі
Аудіювання: Сучасна архітектура
Читання: «Домівка – це не стіни, це – люди»
Мовлення: Дім моєї мрії
Письмо: Опис дому, квартири
- Тема 9.** *Повторюємо та перевіряємо:* повторення граматики, лексики та фонетики за змістовим модулем. Тест на сформованість вмінь аудіювання, читання та мовлення

Змістовий модуль III. Манери та соціальна поведінка. Зовнішність. Вміння та здібності

- Тема 1.** *Лексика та мовлення:* Сучасні засоби спілкування: мобільні телефони, інтернет тощо
Граматики: Модальні дієслова *must, have to, should* (obligation)
Фонетика: Наголос у заперечних реченнях
Мовлення: Правила поведінки та технічні засоби спілкування
- Тема 2.** *Читання:* «Культурний шок»
Аудіювання: Культурологічні стереотипи англійців

Мовлення: Культурно зумовлені відмінності в поведінці людей

- Тема 3.** *Читання:* «Зовнішній вигляд людини»
Лексика: Опис людини
Грамматика: Модальні дієслова *must, may, might (deduction)*
- Тема 4.** *Читання:* «Судимо за зовнішністю»
Комунікація: Здогадуємося про професію людей
Аудіювання: Інтерв'ю з фахівцем в певній галузі (за напрямами підготовки)
- Тема 5.** *Грамматика:* Модальні дієслова *can, could, be able to*
Читання: «Злети та падіння в житті»
Фонетика: Інтонація речення
Мовлення: Обговорення вмінь та здібностей фахівців в певних професійних галузях (за напрямами підготовки)
- Тема 6.** *Лексика:* Прикметники з закінченнями *-ed* та *-ing*
Читання: «Ніколи не здавайтесь!»
Комунікація: Як успішно навчитися новому в певній галузі (за напрямами підготовки)
- Тема 7.** *Повторюємо та перевіряємо:* повторення граматики, лексики та фонетики за змістовим модулем. Тест на сформованість вмінь аудіювання, читання та мовлення

Змістовий модуль IV. Освіта. Молодь у сучасному світі. Дружба

- Тема 1.** *Лексика:* Освіта
Фонетика: Звук /ʌ/ або /ʊ/?
Мовлення: Твоя професійна освіта
Читання: Особливості сучасної освіти: переваги та недоліки
- Тема 2.** *Грамматика:* Перший тип умовних речень
Аудіювання: Складання випускних та міжнародних іспитів
Комунікація: Освітнє реаліті шоу
Мовлення: Аргументована думка щодо проблем, пов'язаних з освітою у певній професійній галузі (за напрямами підготовки)
- Тема 3.** *Грамматика:* Другий тип умовних речень
Фонетика: Наголос в умовних реченнях другого типу
Комунікація: Формування сприятливих умов для встановлення дружніх відносин та взаєморозуміння
Читання: Особисті взаємовідносини з однолітками
- Тема 4.** *Лексика та мовлення:* Дружба. Молодь у сучасному світі: проблеми та шляхи їх вирішення
Аудіювання: Однокласники
Фонетика: /s/ чи /z/?
- Тема 5.** *Читання:* «Чи треба вам «відредагувати» своїх друзів?»
Мовлення: Обговорення різних аспектів дружби
Лексика: Вирази з *get*
- Тема 6.** *Повторюємо та перевіряємо:* повторення граматики, лексики та фонетики за змістовим модулем. Тест на сформованість вмінь аудіювання, читання та мовлення

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. С. Oxenden. New English File Pre-Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.
2. С. Oxenden. New English File Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.
3. С. Oxenden. New English File Upper-Intermediate / Clive Oxenden, Christina Latham-Koenig. – Oxford: Oxford University Press, 2005.
4. Cunningham Sarah, Peter Moor. New Cutting Edge. – Pearson Education Limited, 2007.
5. Evans Virginia, Jenny Dooley. Enterprise 4. – Express Publishing, 2006.
6. Murphy Raymond. Essential Grammar in Use. – Cambridge University Press, 2003.
7. Шевелева С.А. Английский язык для экономистов. –М.: Проспект, 2010 – 336 с.

8. English for Business Studies. Student's Book: A Course for Business Studies and Economics Students (Cambridge Professional English)/ I. MacKenzie. – Cambridge University Press, 2010. – 185 p.
9. Introduction to International Legal English. Cambridge. Professional English. Amy Krois-Lindner, Matt Firth and TransLegal
10. English for Law Students. Васючкова О. И., Долгорукова А. И., Крюковская И. В., Хорень Р. В., Шуплецова С. А. – Минск: БГУ, 2010. – 331 с.
11. Донченко Е. Н. Английский язык для психологов и социологов / Е. Н. Донченко. – Изд. 2-е. - Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 512 с
12. Донченко Е. Н., Панкратьева Ф. Г. Английский язык для философов и политологов / Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. – 513 с.
13. Англійська мова для економістів і бізнесменів: Підручник / В. К. Шпак, О. О. Мустафа, Т. І. Бондар та ін.; За ред. В. К. Шпака. - К.: Вища шк., 2007. – 223 с.
14. Бонк Н.А. Англійська мова для міжнародного співробітництва. – М., 2007.
15. Курашвили Е.И. Английский язык для студентов-физиков: Первый этап обучения: учебник / Курашвили Е.И. 3-е изд., перераб. М.: ООО «Издательство Астрель» : ООО «Издательство АСТ», 2002. – 317 с.
16. Johannsen, Kristin L. English for Humanities. – Boston: Thomson, 2010. – 106 p.
17. Практика розмовної англійської мови: Навчальний посібник / За ред. Бондар Т.І. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 123 с
18. Дорожкина В.П. Английский язык для математиков. – МГУ.:1986.
19. Люшинська Г.В., Домніч О.В. Англійська мова професійного спрямування: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямів підготовки «Фізичне виховання», «Спорт», «Здоров'я людини» денної та заочної форм навчання. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 83с.
20. Англійська мова професійного спрямування: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Українська мова і література» / Укладачі О. В. Домніч, Г. В. Люшинська - Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 94с.
21. Методичні рекомендації з розвитку навичок читання наукової літератури з курсу «Англійська мова професійного спрямування» (для студентів II курсу спеціальності «Лісове та садово-паркове господарство») / Укладачі: Якуба Л.Ф., Бундас О.І. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007.– 55с.
22. Career paths Sports (ESP) SB – Наявність повнотекстового підручника в електронній формі та в електронному каталозі ЗНУ.
23. Cambridge English for the Media (Student's Book with Audio CD) – Наявність повнотекстового підручника в електронній формі та в електронному каталозі ЗНУ.

Додаткова:

1. Practical English Grammar by A.J. Thomson A.V. Martinet Oxford University Press, 1996 Ex. 1.
2. Practical English Grammar by A.J. Thomson A.V. Martinet Oxford University Press, 1996 Ex. 2.
3. Advanced Vocabulary and Idiom by THOMAS. – Longman New Editor, 2002.
4. English Vocabulary in Use pre-intermediate and intermediate by Michael McCarthy Felicity O'Dell. – Cambridge University Press, 1997.
5. Gore S. English for Socializing: Student Book / S. Gore. – Oxford University Press, 2007. – 79 p.
6. Intelligent Business: Pre-Intermediate Course Book / Ch. Johnson. – Longman, 2006. – 180p.
7. Exploring Europe / Ed. by Ciara McLoughlin, Faith Kilford. - Brussels, Luxembourg, 2006. – 242p.
8. Frendo E. English for Telecoms and Information Technology. – Oxford: Univ. Press. – 2004, - 95p.
9. Frendo E, Mahoney S. English for Accounting. – Oxfords: University Press. – 2007, – 66 p.
10. McKay W., Charlton H. Legal English. – Pearson Education Limited: Essex. – 2005, –197 p.
11. Шпак В.К. Англійська мова для повсякденного спілкування. – К.: 2002. – 302с.
12. Пароятникова А.Д., Полевая М.Ю. Английский язык для гуманитарных факультетов университетов: Учебник. – М.: Высш. шк., 1990. – 367 с.
13. Шаншиева С.А. Английский язык для математиков (интенсивный курс для начинающих): Учебник. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Изд-во МГУ, 1991 – 400с.
14. Трошин А.С. Олимпийский спорт и игры (на английском языке). – М.: Просвещение, 1982.
15. Англійська мова професійного спрямування: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Правознавство» / Укладачі: О.В. Домніч, В.В. Жаворонкова, І.І. Мурко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – 83с.
16. Сімонок В.П. Посібник з англійської мови для студентів - юристів. – Харків, 2005. – 263с.

17. Paul H. Robinson. Fundamentals of Criminal Law.-Boston: Little, Brown, 1988.
18. Ліберман Н.І. English for art students. - К., 2005.

Інформаційні ресурси:

1. Інтернет сайти: Skysports.com, BBC Sport (<http://news.bbc.co.uk/sport>)
2. Sports News – The New York Times (www.nytimes.com/pages/sports/index.html)
3. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Gloza/Englis%20File%20Intermediate%20SB.pdf>
4. Business English Exercises. - [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.betterenglish.com>
5. Business Meeting. - [Електронний ресурс].- <http://www.stir.ac.uk/celt/staff/higdox/Vallance/Diss/PI.html>
6. <http://study-english.info/topic-uk-higher-education.php> - інформація про вищу освіту у Великій Британії
7. findlaw.com – Збірник юридичних документів
8. visual.merriam-webster.com – онлайн словник Merriam Webster
9. The Price of Politics. Bob Woodward, September, 2012 - <http://www.amazon.com/Social-Sciences-Books/b?ie=UTF8&node=468214>
10. <http://www.sagepub.com/productSearch.nav?productType=Books&subject=N00&course=Course9&subject=N30&sortBy=Ideology and Politics>. John Schwarzmantel
11. Sociology and Social Policy Databases - <http://www.library.usyd.edu.au/databases/sociology.html>
12. http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/al/learning_english/activities/aez/resources
13. Recommended websites | University of Oxford Department of Physics http://www2.physics.ox.ac.uk/about_us/outreach/public/recommended-websites
14. <http://www.justukraine.org/ukraine/ukraine-literature.asp> - інформація про українську літературу англійською мовою
15. <http://myukraine.info/en/> - збірник інформації про Україну, її культуру, мову, літературу англійською мовою
16. <http://www.bucknell.edurbeard/diction/html>
17. Department of Philosophy of the University of British Columbia <http://philosophy.ubc.ca/community/philosophy-students-association/>
18. <http://www.hut.fi/rvilmi/EST> Advice on Academic Writing
19. City, Street and Citizen: The Measure of the Ordinary. Suzanne Hall, Routledge, April 2012 – <http://www2.lse.ac.uk/sociology/Home.aspx>
20. Together: the rituals, pleasures and politics of cooperation. Richard Sennett, Yale University Press and Allen Lane, 2012 -<http://www2.lse.ac.uk/sociology/Home.aspx>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, екзамен

На заліку екзаменатор оцінює відповідь студента “зараховано”, “незараховано”. Підсумковий рейтинговий бал є сумою семестрового рейтингового балу та залікового балу.

На екзамені екзаменатор оцінює відповідь студента за 4-бальною національною системою і виставляє екзаменаційну оцінку “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”. Підсумковий рейтинговий бал є сумою семестрового рейтингового балу та екзаменаційного балу.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль:

- перевірка виконання завдань для самостійної роботи з кожної теми змістового модуля;
- перевірка вміння роботи повідомлення англійською мовою в межах програмної тематики – усно протягом кожного модуля;
- перевірка рівня засвоєння студентами матеріалу ЗМ I – IV– **письмово** у процесі **виконання МКР**.

У семестрі рекомендується проведення двох контрольних робіт:

1. контрольна робота поточного контролю проводиться на восьмому тижні з метою визначення рівня засвоєння навчального матеріалу;
2. контрольна робота підсумкового контролю проводиться на чотирнадцятому тижні занять з метою визначення рівня засвоєння матеріалу за семестр.

Індивідуальне завдання: Усна доповідь за запропонованою темою з презентацією в PowerPoint та наданням роздрукованого тексту з визначенням професійної термінології та використаної літератури.